

PROJEKT

Załącznik do Uchwały Rady Gminy Gruta
Nr..... z dnia 2011 r.

**Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Gruta
na lata 2011 - 2017**

GRUTA 2011 ROK

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. Charakterystyka Gminy Gruta	8
I.1. Dane administracyjne	8
I.2. Położenie geograficzne	8
II. Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie Gruta	10
II.1. Ocena sytuacji demograficznej	10
Podstawowe problemy wynikające z sytuacji demograficznej gminy	10
II.2. Bezrobocie	11
II.3. Sytuacja rodzin i dzieci	13
Niedostatek materialny i ubóstwo	18
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	19
Bezdomność	19
Alkoholizm	19
Niepełnosprawność	20
II.4. Patologia społeczna i przestępczość	21
III. Strategia	23
III.1. Analiza SWOT	23
III.2. Misja	26
III.3. Podstawowe założenia strategii na lata 2011-2017	26
III.4. Główne cele strategiczne	29
III.5. Plan działań strategicznych na lata 2011 – 2017	29
III.6. Priorytety	38
IV. Źródła finansowania	39
V. Monitoring i ewaluacja	39
VI. Zarządzanie realizacją Strategii	39
VII. Umocowanie prawne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	42
VIII. Spodziewane efekty wdrażania Strategii	43
IX. Wnioski i uwagi końcowe	44

Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gruta wskazuje na kluczowe kwestie społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy gminy, na ich niezaspokojone potrzeby, oraz wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, dolegliwych i negatywnych. Głównie jednak zajmuje się tworzeniem mechanizmów, które wzmacniają efektywność dokonywanych zmian. Strategia precyzuje priorytety działań w sferze polityki społecznej w latach 2011-2017 w gminie Gruta – jest średniookresowym dokumentem planistycznym, uwzględniającym w szczególności programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, mające na celu wspieranie grup szczególnego ryzyka, prowadzące do ich integracji. Stanowi uzupełnienie Strategii Rozwoju Gminy Gruta. Dokument został opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych i analiz oraz materiałów przygotowanych przez jednostki administracji publicznej. Przyjęte w nim koncepcje wskazują sposoby zaradzenia problemom dotyczącym lat od 2011 r. do 2017 r. Strategia jest spójna z ogólnymi priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Grudziądzkiego w latach 2007 - 2013 oraz Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Stanowi podwaliny dla Programu Aktywności Lokalnej Gminy Gruta na lata 2010 - 2013. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest również zgodna ze Strategią Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 podkreślającej znaczenie rodziny jako tej podstawowej komórki społecznej, oraz konieczności stwarzania szans dzieciom i młodzieży oraz marginalizacji rodzin, poprzez między innymi:

- poprawę kondycji finansowej rodzin poprzez zwiększenie ich aktywności własnej oraz udzielanie materialnego wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji;
- poprawę warunków mieszkalnych w rodzinach osób niepełnosprawnych i bardzo ubogich;
- wychowanie młodego pokolenia, a w tym między innymi pomoc rodzinie w wychowywaniu dzieci i młodzieży, zwiększenie wychowawczej roli szkoły i współpraca szkoły z rodzicami, zwiększenie dostępu młodzieży do szkół średnich i wyższych, przeciwdziałanie zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży;
- poprawę stanu zdrowia rodzin z uwzględnieniem edukacji ekologicznej, zdrowotnej i promocji zdrowia;
- pomoc rodzinom z osobami niepełnosprawnymi nie tylko w opiece nad tymi osobami, ale również poprzez stworzenie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wsparcie finansowe, działania na rzecz usuwania barier architektonicznych i

urbanistycznych;

- pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcjami między innymi poprzez poszerzanie wachlarza pomocy wielozakresowej.

Zamysłem przy tworzeniu strategii było nadanie działaniom gminy trzech równorzędnych kierunków. Dążenie do poprawy jakości życia nie jest bowiem skuteczne bez jednoczesnych działań na rzecz:

1. zapobiegania powstawaniu problemów społecznych, a więc aktywizowania i pobudzania do działań społeczno lokalnych,
2. przeciwdziałania istniejącym już problemom,
3. zwiększenie oddziaływania instytucjonalnego, bez którego nie można oczekiwać powodzenia w stałej i nieprzerwanej pracy.

Celem nadrzędnym przy opracowaniu Strategii było nadanie kierunków w prowadzeniu przedsięwzięć w zakresie polityki społecznej dla całej gminy. Strategia Rozwijania Problemów Społecznych jest w pełni zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności z zasadami pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności. Pojęcie pomocniczości oznacza, że struktury wyższe (władza) nie powinny wyřcać struktur niższych, czyli osób, rodzin, grup i społeczno lokalnych w tym, z czym mogą one sobie poradzić we własnym zakresie. Rolą władzy winno być natomiast pobudzanie, podtrzymywanie struktur niższych, wspomaganie i wspieranie ich wysiłków wówczas gdy realizacja określonych zadań przekracza ich możliwości. Wobec tego nierozdzielnie z godnością człowieka, czyli jego prawem do wolnego i wiadomego działania o upodmiotowieniem. W tym ujęciu znaczenia nabiera zasada partycypacji społecznej polegająca na włączeniu obywateli w rozwijanie lokalnych problemów, czy też zaspokajaniem potrzeb już istniejących.

Bardzo istotny staje się aspekt samopomocy, którego idea polega na wyzwaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczno lokalnych. Zadaniem sił zewnętrznych winno być zatem wspieranie i wzmacnianie tego potencjału oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi. Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów (zasoby ludzkie i instytucjonalne) działające w życiu publicznym:

- nieformalnych (bliższa i dalsza rodzina, kręgi koleżeńsko-przyjacielskie, sąsiedzi),
- instytucji publicznych i samorządowych,
- organizacji pozarządowych,
- biznesu.

Działania, które będą podejmowane w odpowiedzi na faktyczne potrzeby i problemy

mieszkańców winny być realizowane na trzech poziomach:

- profilaktyki, czyli zapobieganiu powstawania niekorzystnych zjawisk jako działania o charakterze priorytetowym,
- pomocy doraźnej (ratownictwo) czyli świadczeniu natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych,
- długoterminowych programów naprawczych zmierzających do rozwiązania lub przynajmniej zminimalizowania problemów społecznych i lokalnych.

Działania będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej pod pojęciem wykluczenia należy rozumieć: brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wplawiania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, podmiotowość pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumpcyjnych, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych i innych, prywatna własność i przedsiębiorczość. Z analizy danych statystycznych wynika, że na terenie Gminy Gruta do grup najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia należy zaliczyć:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych, oraz wychowujących się poza rodziną;
- osoby bezrobotne, w tym w szczególności długoterminowo oraz kobiety pozostające poza rynkiem pracy;
- kobiety samotnie wychowujące dzieci;
- ofiary patologii życia rodzinnego;
- osoby o niskich kwalifikacjach;
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych;
- osoby niepełnosprawne i przewlekle chore;
- starsze osoby samotne;
- osoby opuszczające zakłady karne.

Głównym narzędziem stosowanym na co dzień przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie będzie praca socjalna rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek rodzin, grup i społeczności. Celem podejmowanych działań tych w strategii będzie nie tylko złagodzenie skutków trudnej sytuacji w jakiej znalazły się wiele rodzin z terenu Gminy Gruta, ale również usuwanie przyczyn zaistniałych sytuacji oraz zapobieganie ich powstawaniu. W tym

znaczeniu działania z zakresu pracy socjalnej b d polega na udzielaniu pomocy wszystkim tym, którzy nie posiadają środków do egzystencji godnej człowieka. Pomoc w uzyskaniu tych środków i osi gniecie najwy szego mo liwego stopnia samodzielno ci odnosi si do ostatecznych celów pracy socjalnej, czyli umo liwienia kierowania w asnym post powaniem oraz niezale no ci od innych w procesie zabezpieczenia warunków niezbdnych dla realizacji godnej człowieka. Tego rodzaju cel zakada równie to, e samowystarczaln najwy szego stopnia ma podstawowe znaczenie dla osi gni cia przez jednostk najwy szego poziomu godno ci, szacunku dla w asnej osoby i poczucia w asnej warto ci. Zdolno do niezale no ci od innych wzmacnia zdolno dokonywania wyborów i samostanowienia oraz zmniejsza potencjaln mo liwo kontroli zewn trznej manipulacji i wyzysku. Wyra enie šnajwy szy mo liwyö, czyli dostosowany do mo liwo ci poszczególnych osób, które to mo liwo ci mog by ograniczone np. z powodu wieku lub niepe osprawno ci. Na poj cie šegzystencji godnej człowieka skada si pi podstawowych sk adników:

- egzystencja w sensie fizycznym oznaczaj ca dost p jednostki do dóbr i us g niezbdnych dla jej zdrowia, oraz zdrowia osób pozostaj cych na jej utrzymaniu (ywno , odzie , mieszkanie, urz dzenia sanitarne, bezpiecze stwo fizyczne) obejmuje ona równie zapewnienie odpowiednich warunków ycia;
- egzystencja w sensie ekonomicznym oznacza e jednostka posiada wystarczaj ce rodki materialne (pieni dze, nieruchomo ci, wrodzone zdolno ci, umiej tno ci zawodowe) by zapewni sobie i osobom pozostaj cym na jej utrzymaniu fizyczne istnienie;
- egzystencja w sensie emocjonalnym oznacza poczucie szcz cia i dobrobytu w taki stopniu aby uwolni jednostk z destruktywnych stanów emocjonalnych, które przeszkadzaj jej w wykonywaniu normalnych codziennych czynno ci i obowi zków lub stwarzaj zagro enie dla zdrowia i bezpiecze stwa osobistego lub innych;
- egzystencja w sensie politycznym oznacza e jednostka posiada wystarczaj ce mo liwo ci i bezpiecze stwo polityczne by zapewni sobie i osobom pozostaj cym na jej utrzymaniu szanse egzystencji w sensie fizycznym, emocjonalnym i spo ecznym;
- egzystencja w sensie spo ecznym oznacza ze jednostka posiada zakres umiej tno ci spo ecznych potrzebnych do tworzenia sta cych, harmonijnych i korzystnych interakcji z osobami dla niej znaczcymi (człkowie rodziny, przyjaciele i pracodawcy, urz dnicy) do tworzenia kontaktów spo ecznych (kontakty z takimi osobami jak np: urz dnik w gminie, ekspedientka w sklepie) i zwi zków ze spo ecze stwem w ogólnoci, co oznacza unikanie naruszania praw innych ludzi, unikanie ci g cych konfrontacji z systemem prawnym, oraz wnoszenie w asnego wk adu w ci g e stabilizowanie i podtrzymywanie adu spo ecznego, dzi ki któremu wszyscy człkowie spo ecze stwa mog mie zapewnione równe szanse

osiągnięcia godnego życia, niezależności osobistej i samostanowienia. Znajomość tak zdefiniowanych pojęć egzystencji pozwala lepiej zrozumieć funkcjonowanie pomocy społecznej na terenie gminy, a przede wszystkim zrozumienie faktu, że powinna ona zapewnić w miarę możliwości świadczenia odpowiadające indywidualnej sytuacji oraz wskazać osoby i rodziny zainteresowanych. Temu celowi służą również znajomość występujących problemów społecznych na terenie gminy Gruta obecnie i docelowo do 2017 r.

I. Charakterystyka Gminy Gruta

I.1 Dane administracyjne

Gmina Gruta znajduje się w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w ziemskim powiecie grudziązkim. Zajmuje obszar o powierzchni 12.255 ha, graniczy z pięcioma gminami, pozostając w ich centrum: gmin Grudziądz, Rogoźno, Łasin, wiecie nad Osą oraz Radzy Chełmiński. Północno-wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Osa.

Kształek gminy jest stosunkowo zwarty, nieco wydłony w kierunku równoleżnikowym.

Siedzib wędz miejscowych jest wie Gruta, która obsługuje rejon siedzich z ni bezpo rednio sołectw w zakresie potrzeb administracyjnych, usługowo-handlowych, owiatowych oraz obsługi rolnictwa. Gmina Gruta posiada status gminy wiejskiej. Liczba ludności zamieszkującej, to 6.704 osób (stan na rok 2010), co wskazuje na niski poziom zaludnienia (54,52 osoby/km²). Sied osadnicza gminy obejmuje 17 sołectw.

I.2 Połenie geograficzne

Obszar gminy Gruta leży w mezoregionie Pojezierza Chełmińskiego, które stanowi północno-zachodnią część makroregionu Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Jedynie niewielki skrawek w rejonie wsi Pokrzywno wchodzi w skład Kotliny Grudziązkiej.

Pojezierze Chełmińskie jest wysoczyzną morenową pomiędzy Doliną Drwicy, Kotliną Toruńską, Doliną Fordońską, Kotliną Grudziązką i rzeką Osą. Od wschodu graniczy z Pojezierzem Brodnickim. Makroregiony te wchodzi w skład prowincji ó Pojezierza Południowobałtyckiej. Wysoczyzna morenowa i dolina Osy stanowi na przedmiotowym terenie dwie podstawowe jednostki geomorfologiczne.

Gmina Gruta z podziałem na sołectwa

II. Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie Gruta

II.1. Ocena sytuacji demograficznej

Pod względem demograficznym gmina Gruta nie odbiega od reszty regionu kujawsko-pomorskiego. W gminie Gruta odnotowuje się takie zjawiska demograficzne jak:

- malejąca liczba zawieranych małżeństw
- wzrost liczby rozwodów
- starzenie się społeczeństwa
- spadek liczby urodzin

W wyniku diagnozy tego obszaru problemowego należy dostrzec następujące zjawiska:

- utrwała się model rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci
- brak zastępowalności pokoleń
- rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym
- występuje zjawisko regresji demograficznej

Tabela 1: Liczba ludności gminy

Rok	Liczba mieszkańców
2004	6777
2005	6755
2006	6751
2007	6722
2008	6723
2009	6725
2010	6704

Źródło danych: Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Grucie

Podstawowe problemy wynikające z sytuacji demograficznej gminy

- Ujemny przyrost naturalny (opieka nad osobami starszymi)
- Migracja (odpływ młodych osób w wieku 21-30 lat)
- Spadek przyrostu naturalnego
- Wzrost liczby rozwodów

II.2. Bezrobocie

Brak zatrudnienia wpływa na funkcjonowanie rodzin i sytuacji życiowych poszczególnych osób. Problem bezrobocia w ujęciu społecznym dotyczy nie tylko samych bezrobotnych.

Problem bezrobocia w Gminie Gruta charakteryzują poniższe zestawienia:

Tabela 2

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Parkowa 22
85-300 Grudziądz (16)

040602 - GMINA GRUTA* stan na 31.12.2010				
ilość osób bezrobotnych		580		
w tym kobiet		316		
Informacje dodatkowe				
Czas pozostawienia bez pracy w mies.	LP		Ogółem	w tym kobiet
	do 1	01	80	35
1 - 3	02	156	69	
3 - 6	03	93	54	
6 - 12	04	108	67	
12 - 24	05	90	55	
pow. 24	06	55	36	
18 - 24	07	172	97	
25 - 34	08	145	85	
35 - 44	09	127	74	
45 - 54	10	97	52	
55 - 59	11	26	6	
60 - 64 lata	12	11	x	
wyższe	13	21	17	
Wiek	policealne i średnie zawodowe	14	91	57
	średnie ogólnokształcące	15	55	37
zasadnicze zawodowe	16	183	91	
gimnazjalne i poniżej	17	230	114	
Ogółem	25	580	316	

*Informuję, że wszystkie powyższe dane są danymi nieoficjalnymi (szacunkowymi) i mogą ulec drobnym korektą. Oficjalne dane zatwierdzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu będą w połowie stycznia.

040602 - GMINA GRUTA stan na 31.12.2009				
ilość osób bezrobotnych		556		
w tym kobiet		291		
Informacje dodatkowe				
Czas pozostawienia bez pracy w mies.	LP		Ogółem	w tym kobiet
	do 1	01	91	33
1 - 3	02	118	52	
3 - 6	03	105	61	
6 - 12	04	110	60	
12 - 24	05	69	43	
pow. 24	06	63	42	
18 - 24	07	167	103	
25 - 34	08	159	86	
35 - 44	09	110	61	
45 - 54	10	85	38	
55 - 59	11	25	5	
60 - 64 lata	12	10	x	
wyższe	13	23	18	
Wiek	policealne i średnie zawodowe	14	79	54
	średnie ogólnokształcące	15	38	25
zasadnicze zawodowe	16	197	96	
gimnazjalne i poniżej	17	219	98	
Ogółem	25	556	291	

040602 - GMINA GRUTA stan na 31.12.2008				
ilość osób bezrobotnych		474		
w tym kobiet		278		
Informacje dodatkowe				
Czas pozostawienia bez pracy w mies.	LP		Ogółem	w tym kobiet
	do 1	01	67	24
1 - 3	02	99	48	
3 - 6	03	90	51	
6 - 12	04	50	35	
12 - 24	05	66	39	
pow. 24	06	102	81	
18 - 24	07	134	85	
25 - 34	08	139	92	
35 - 44	09	98	62	
45 - 54	10	77	29	
55 - 59	11	21	10	
60 - 64 lata	12	5	x	
wyższe	13	14	10	
Wiek	policealne i średnie zawodowe	14	79	57
	średnie ogólnokształcące	15	38	27
zasadnicze zawodowe	16	166	86	
gimnazjalne i poniżej	17	177	98	
Ogółem	25	474	278	

Jak wynika z powyższych zestawień liczba osób pozostających bez pracy od 2008 r. wzrasta, w 2010 r. osób bezrobotnych było ponad sto więcej, za najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby między w wieku 18 a 24 lata, tylko w 2008 r. najliczniejszą grupę bezrobotnych były osoby w wieku 25 - 34 lata. Świadczy to o narastaniu problemu bezrobocia w Gminie. Biorąc pod uwagę czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych z Gminy Gruta w 2008 r. największą liczbę stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, pocieszającym jest fakt, iż pod tym względem struktura bezrobocia w latach kolejnych ulega zmianie, gdy najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby

pozostają bez pracy od 1 do 3 miesięcy. Należy wnioskować z tego, że dotyczy bezrobocie o charakterze sezonowym, a liczba bezrobotnych po okresie zimowo-wiosennym zmniejsza się. Od roku 2008 do 2010 utrzymuje się prawidłowo w strukturze bezrobotnych dot. korelacji wykształcenia z liczbą bezrobotnych. Jak wynika z danych PUP najmniej szans na znalezienie zatrudnienia mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, natomiast proporcjonalnie z wyższym poziomem wykształcenia maleje liczba bezrobotnych. Brak środków do życia skłania bezrobotnych do korzystania z pomocy GOPS. Wraz ze wzrostem bezrobocia wzrastają koszty udzielanej pomocy. Zdarzają się te osoby, którym nie zależy na znalezieniu pracy, rejestrują się w Urzędzie Pracy tylko po to, by dostać zapomogę i ubezpieczenie zdrowotne. Niestety jest to zjawisko coraz częstsze. Jest to grupa osób, które z powodu uzależnienia od alkoholu albo wyroków skazujących za rozmaite przestępstwa nie mogą liczyć na zatrudnienie. Biorąc pod uwagę powyższe, działania Orodka będą skupiać się szeroko rozumianej pomocy osobom bezrobotnym, która będzie miała na celu podniesienie ich kompetencji i wykształcenia aby uczyni z nich atrakcyjniejszymi dla pracodawców. Podawanie przysięgi bezrobotnym zapobiegnie w pewnym stopniu uzależnieniu ich o pomocy socjalnej i pomoże wrócić do pełnienia ról społecznych.

Podstawowe problemy związane z bezrobociem to:

- praca w szarej strefie (brak ubezpieczenia),
- wyjazd w poszukiwaniu pracy,
- problemy restrukturyzacji i obszarów związanych z przemysłem,
- niedostatek materialny rodzin
- bezrobocie kobiet (brak zatrudnienia w ogóle i uzyskanie statusu bezrobotnego oraz prawo do zasiłku i ubezpieczenia),
- bariery psychologiczne (nawyk bezrobocia, problemy wiadomości potrzeby aktywności i mobilności),
- śwyuczone bezrobociu- bezrobocie pokoleniowe i rodzinne,
- brak aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia

II. 3 Sytuacja rodzin i dzieci

Rodzina stanowi podstawowe i niezastąpione środowisko w którym rodzice i wychowują następną generację. Wypełniając swoją funkcję zwłaszcza wychowawczą rodzina wpływa na jakość i mędrą postawę następnego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Materiałem wyjściowym do prac nad Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych były wyniki badań prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie na przestrzeni kilku lat o analizy kwestii społecznych, w tym przede wszystkim problemów i potrzeb zgłaszanych przez klientów ubiegających się o pomoc. Przedmiotem diagnozy są poszczególne i charakterystyczne dla różnych grup społecznych problemy o najwyższym stopniu dolegliwości takie jak np. bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, samotne wychowywanie dzieci, starość, uzależnienie, przemoc, które wymagają podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i rodzin, poprawy ich warunków bytowych, oraz wyrównywania różnic społecznych w wielu obszarach aktywności społecznej. Zakres diagnozy odnosi się do wizji rozwoju Gminy Gruta ujętej w Strategii Rozwoju Gminy Gruta i obejmuje 2 sfery identyfikacji uwarunkowania obecnej sytuacji związane z:

1. Przepisami prawa nakładającymi na samorząd obowiązek realizowania zadań w obszarze pomocy społecznej oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Niezdefiniowanymi instytucjonalnie kwestiami społecznymi określonymi przez nieformalne i formalne grupy społeczne.

Okres transformacji przyniósł polskim rodzinom i ich dzieciom wiele problemów wynikających z realizowania podstawowych potrzeb życiowych. Gmina Gruta musi podjąć finansowo realizację zadań z zakresu pomocy społecznej dla mieszkańców. Pomimo problemów finansowych gminy, wypłaty świadczeń realizowane są na bieżąco bez opóźnień nawet w przypadku nieterminowego przekazania na rachunek gminy dotacji z budżetu Wojewody.

Problematyka rodziny należy do najbardziej złożonych zjawisk sfery polityki społecznej. Współczesne rodziny na terenie gminy Gruta są zróżnicowane. Obok problemów natury ekonomicznej podstawowe problemy rodziny tkwią w sytuacji psychologicznej i społecznej, a także w obszarze odczuwalnego w wielu rodzinach, dyskomfortu bytowego i psychicznego. Najpoważniejsze problemy rodzin zdiagnozowane w wyniku prac strategicznych w gminie Gruta to:

- wielodzietność

- przemoc
- alkoholizm
- trudno ci wychowawcze
- bezradno w organizacji życia
- nieletnie i samotne matki
- rodziny niepełne
- ubóstwo

Ogólna charakterystyka rodzin objętych systemem pomocy społecznej w latach 2008-2010 została zamieszczona w poniższych tabelach.

POWODY PRZYZNANIA POMOCY I - XII 2008 r.

Tabela 3. (ród: dane z Gminnego Orodka Pomocy Społecznej w Grucie)

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI YCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLNE	w tym: NA WSI*	
1		2	3	4
UBÓSTWO	1	247	247	959
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNO	3	1	1	3
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	128	128	624
BEZROBOCIE	5	244	244	992
NIEPE/ NOSPRAWNOŚĆ	6	93	93	413
DEWOTYWA/ A CHOROBA	7	101	101	409
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK-WYCHOWYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO-OGÓLNE	8	24	24	125
W TYM: RODZINY NIEPE/ NE	9	14	14	51
RODZINY WIELODZIECNE	10	11	11	80
ALKOHOLIZM	11	6	6	18
NARKOMANIA	12	0	0	0
TRUDNOŚĆ W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	13	5	5	14
KLASYCZNA/ YWIO/ OWA LUB EKOLOGICZNA	14	0	0	0

POWODY PRZYZNANIA POMOCY I - XII 2009 r.

Tabela 4 (ród: dane z Gminnego Orodka Pomocy Społecznej w Grucie)

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI YCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓ/ EM	w tym: NA WSI*	
1		2	3	4
UBÓSTWO	1	267	267	968
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNO	3	2	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZY STWA	4	139	139	650
W TYM: WIELODZIETNOS	5	32	32	227
BEZROBOCIE	6	249	249	936
NIEPE/ NOSPRAWNO	7	81	81	320
D/ UGOTRWA/ A LUB CIE KA CHOROBA	8	100	100	348
BEZRADNO W SPRAWACH OPIEK-WYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	9	22	22	99
W TYM: RODZINY NIEPE/ NE	10	14	14	47
RODZINY WIELODZIETNE	11	6	6	44
PRZEMOC W RODZINIE	12	1	1	7
ALKOHOLIZM	13	10	10	24
NARKOMANIA	14	0	0	0
TRUDNO CI W PRZYSTOSOWANIU DO YCIA	15	5	5	15
TRUDNO I W PRZYSTOSOWANIU DO YCIA M/ ODZIE Y OPUSZCZAJ CEJ PLACÓWKI OPIEKU CZO- WYCHOWAWCZEJ	16	0	0	0
TRUDNO CI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMA/ Y STATUS UCHOD CY	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	3	3	14
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KL SKA YWIO/ OWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

POWODY PRZYZNANIA POMOCY I - XII 2010 r.

Tabela 5 (ród6: dane z Gminnego O rodka Pomocy Społecznej w Grucie)

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI YCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓ/ EM	w tym: NA WSI*	
1		2	3	4
UBÓSTWO	1	284	284	977
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNO	3	2	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZY STWA	4	146	146	676
W TYM: WIELODZIETNOS	5	33	33	227
BEZROBOCIE	6	276	276	983
NIEPE/ NOSPRAWNO	7	81	81	315
D/ UGOTRWA/ A LUB CIE KA CHOROBA	8	90	90	312
BEZRADNO W SPRAWACH OPIEK-WYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	9	21	21	93
W TYM: RODZINY NIEPE/ NE	10	13	13	42
RODZINY WIELODZIETNE	11	6	6	43
PRZEMOC W RODZINIE	12	1	1	5
ALKOHOLIZM	13	14	14	42
NARKOMANIA	14	0	0	0
TRUDNO CI W PRZYSTOSOWANIU DO YCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAK/ ADU KARNEGO	15	8	8	20
TRUDNO I W PRZYSTOSOWANIU DO YCIA M/ ODZIE Y OPUSZCZAJ CEJ PLACÓWKI OPIEKU CZO- WYCHOWAWCZE	16	1	1	1
TRUDNO CI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMA/ Y STATUS UCHOD CY	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	2	2	13
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KL SKA YWIO/ OWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Niezależnie od wymienionych powodów udzielania pomocy na szczeblu Gminy Gruta rokrocznie prowadzona jest akcja dożywiania dla dzieci w Szkołach Podstawowych, Gimnazjum i Przedszkolu. W roku 2008 dożywianiem objęto 329 dzieci koszt wyżywienia wyniósł 77440 zł w 2009 r. dożywianiem objęto 309 dzieci koszt wyżywienia wyniósł 104000 zł w 2010 r. dożywianiem objęto 293 dzieci koszt wyżywienia wyniósł 104777 zł. Dodatkowo czasem zastępstwa form pomocy jest żywność, którą Gmina Gruta pozyskuje z Grudzińskiego Banku żywności w ramach Programu Dostarczania żywności dla Najuboższej Ludności Europejskiej. żywność wydawana jest podopiecznym GOPS Gruta, w latach 2008 - 2010 rozdano jej ponad 222 tony.

Niedostatek materialny i ubóstwo

Po okresie transformacji nastąpiło zniżenie zróżnicowania warunków bytu rodzin. Nastąpiło obniżenie się dochodów z pracy jako głównej podstawy egzystencji. Wzrosła liczba rodzin utrzymujących się z świadczeń pomocy społecznej. Drastyczny spadek dochodów z najwiskiej siły dotknął rodziny z dziećmi na utrzymaniu. W wielu rodzinach pojawiło się zjawisko ubóstwa w rodzinach młodej i aktywnej zawodowo populacji oraz w rodzinach dzieci.

Najważniejsze czynniki związane z sytuacją rodziny mają swoje odniesienie do spraw bytowych i opiekuńczo-wychowawczych. Zasadniczą grupę problemów stanowi w tym obszarze kwestia braku zaspokojenia materialnego, zagrożenie związane z sytuacją dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych, niedostatek kontaktów emocjonalnych, psychicznych i społecznych. W wyniku bezradności społecznej część rodzin popada w zagrożenie egzystencji materialnej i następuje deprivacja potrzeb społecznych i wzrost zagrożenia ubóstwem. Jednym z warunków korzystania z pomocy społecznej, jest spełnienie tzw. kryterium dochodowego, co uprawnia daną rodzinę czy osobę do korzystania ze świadczeń. Przyjmując to kryterium można domniemywać, że prawie wszystkie osoby korzystające z pomocy społecznej to osoby żyjące poniżej minimum socjalnego. Podstawowe cechy tego zjawiska to:

- brak środków do życia
- choroby i koszty leczenia
- trudne warunki bytowo-mieszkaniowe

Przypatrując się powyższym zestawieniom w kolejnych latach, ubóstwo stanowi coraz częstszy przyczyn przyznania pomocy. Zagrożenie ubóstwem wzrasta zwłaszcza w rodzinach o licznych potomstwie. Grupą najbardziej narażoną są dzieci w wieku do 15 lat. Dzieci w rodzinach biednych są niedożywione i pomimo znacznego udziału wydatków na żywność ilościowo i jakościowo spożycie artykułów żywnościowych odbiega w nich od norm

minimalnych. W celu zŁagodzenia skutkŁw ubŁstwa w rŁd najmŁdszych grup spoŁeczne stwa O rodek Pomocy SpoŁecznej w Grucie realizuje corocznie akcje do ywiania dzieci z rodzin najubo szych.

Bezradno Ń w sprawach opieku czo Ł wychowawczych

Problem bezradno ci w sprawach opieku czo Ł wychowawczych jak wynika z danych statystycznych utrzymuje si Ń na przybli onym poziomie z niewielk Ą tendencj spadkow . Dysfunkcja ta wyst puje najcz Ąciej z innymi niekorzystnymi zjawiskami takimi jak: bezrobocie, nadu ywanie alkoholu, kryzysy maŁce skie, przemoc w rodzinie.

Bezdomno

Konflikty rodzinne oraz nadu ywanie alkoholu cz sto staj si Ń przyczyn bezdomno ci. Na terenie Gminy Gruta zjawisko bezdomno ci jest znikome, w ostatnich latach 2 osoby bezdomne korzystaŁy z pomocy socjalnej. W przypadku szczegŁlnego zagro enia warunkami atmosferycznymi Ł wyst pienia gwaŁownych opadŁw niegu i niskich temperatur, osoby bezdomne mog korzysta z miejsc noclegowych i gor cego posiŁku w Schronisku dla bezdomnych m Ączyzn im w. Brata Alberta w Grudzi dzu.

Alkoholizm

Do negatywnych zjawisk maj cych wpŁyw na funkcjonowanie rodzin jest nadu ywanie alkoholu co stanowi gro Ńn plag spoŁeczny . Spo ywanie du ych ilo ci alkoholu powoduje zaburzenia w realizacji funkcji opieku czej, wychowawczej, socjalizacyjnej i emocjonalnej rodziny. Wzorce nadmiernego picia w rodzinie przechodz cz sto na mŁd generacj . Grono osŁb pij cych zwi ksza si Ń regularnie. Wczesna inicjacja alkoholowa jest szczegŁlnie niebezpieczna, gdy dziaŁa na mŁdy organizm destrukcyjnie w sferze fizjologicznej i psychologicznej. Intensywne picie szybko przeksztaŁca si Ń w uzale nienie.

W Gminie Gruta w 2008 r. speŁniaj c kryteria okre lone w ustawie o pomocy spoŁecznej skorzystaŁ z pomocy 6 rodzin dotkni tych problemami alkoholowymi, w 2009 r. Ł 10 rodzin, w 2010 r. 14 rodzin, jednak zjawisko nadu ywania alkoholu jest znacznie

wi ksze ni wykazane w sprawozdaniach, szacujemy e rodzin, w których s osoby pij ce szkodliwie jest ponad 80. W celu przeciwdziaania narastania zjawiska alkoholizmu, konieczne jest wzmocnienie dziaa profilaktycznych, a tak e pomoc osobom ju uzale nionym. Cel ten jest realizowany poprzez aktywne dziaanie Gminnej Komisji ds. Rozwi zywania Problemów Alkoholowych która funkcjonuje w Gminie Gruta. Z danych GOPS w Grucie uzyskanych na podstawie wywiadów rodowiskowych, wynika, e rozmiar spo ywania alkoholu w rodzinach nie zmniejszył si , jednak znacznie zmniejszył si skutki jego szkodliwo ci, głównie z powodu ciszej współpracy między wszystkimi s abami zaangażowanymi w realizacj programu i zdecydowanych kroków, jakie podejmuj wobec nadu ywaj cych alkoholu. Szeroka oferta terapeutyczna pozwoliła u wiadomi wielu rodzinom i osobom, e w walce z chorob trzeba pomaga i nie godzi si na ycie w ci głym stresie z ni zwi zany.

Niepełnosprawno

W rozumieniu ustawy o pomocy spo ecznej niepełnosprawno oznacza šstan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powoduj cy trwałe lub okresowe, utrudnienie, ograniczenie b d uniemo liwienie samodzielnej egzystencji. Spo ecze stwo składa si z ludzi o ró nej sprawno ci fizycznej, w ró nym wieku, z ró nymi potrzebami i mo liwo ciami poruszania si i wykonywania potrzebnych im czynno ci w otaczaj cym rodowisku. Znaczna grup stanowi w tym osoby niepełnosprawne. Z zasiłków piel gnacyjnych w ramach realizacji ustawy o wiadzeniach rodzinnych korzysta 149 niepełnosprawnych osób i dzieci, szacuje si , e w całej gminie yje ok. 800 osób niepełnosprawnych w ró nym wieku. Udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszka ców jest mniejszy od redniej krajowej która wynosi 14,30%. 2008 r. pomoc spo eczn wyasygnowano dla 93 osób niepełnosprawnych, w 2009 r. i 2010 dla 81 osób. Osoby niepełnosprawne korzystaj z ró nych form wsparcia. Infrastruktura pomocy spo ecznej na rzecz osób niepełnosprawnych obejmuje w gminie Gruta: instytucje ochrony zdrowia, warsztaty terapii zaj ciowej, tak e formy pomocy instytucjonalnej dost pne w regionie tj. domy pomocy spo ecznej. W Osoby niepełnosprawne maj du e problemy w aktywnym uczestnictwie w yciu swoich spo eczno ci, szczególnie w rodowisku wiejskim. Na ich sytuacj yciow wpłwaj równie mniejsze ni w miastach mo liwo ci aktywizacji zawodowej. Ograniczenia wynikaj ce z niepełnosprawno ci utrudniaj lub uniemo liwiaj podj cie zatrudnienia w tradycyjnym systemie organizacji pracy.

Osobami niepełnosprawnymi wymagającymi największego wsparcia ze strony środowiska i instytucji pomocy społecznej wymagają osoby w podeszłym wieku i osoby z zaburzeniami psychicznymi. To właśnie oni najczęściej są pozbawieni opieki ze strony swojej rodziny i są uzależnieni od jednostek pomocy społecznej. Pomoc właśnie tym osobom będzie wpisany w jeden z celów strategicznych niniejszego dokumentu

II. 4 Patologia społeczna i przestępczość

Analiza bezpieczeństwa na terenie Gminy Gruta w okresie dwóch ostatnich lat 2009 -2010 wykazuje, że podstawowe działania na rzecz bezpieczeństwa realizuje Posterunek Policji w Grucie.

Posterunek Policji w Grucie obejmuje swoim działaniem Gmin Gruta i Gmin wiecień/Os. Cały teren podzielony jest na 5 dzielnic, obecnie obsługiwanych przez pięć dzielnicowych. Gmin Gruta obsługuje trzech dzielnicowych. Jest to teren typowo rolniczy. Część mieszkańców zajmuje się prowadzeniem własnych gospodarstw rolnych. Zamieszkuje tu również sporo osób pozostających bez pracy i rodaków do życia. Gmina Gruta nie należy do regionów zagrożonych przestępczością. Z przeprowadzonej analizy kategorii przestępstw za lata 2009 ó 2010 wynika, że stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy nie znacznie uległ pogorszeniu w niektórych sferach, w większości utrzymał się na poziomie roku poprzedniego. Odnotowano znaczny spadek interwencji domowych. Znacznie wzrosła liczba kontroli kierowców co wiadczą o coraz większej dbałości Policji o bezpieczeństwo na drogach, w 2009 kontroli było 1819, a w 2010 a 2430. Kategorie przestępstw i podejmowanych działań ilustruje tabela.

Tabela 6. Rodzaje interwencji i główne działania policji w Grucie (ródł: dane z Posterunku Policji w Grucie)

Działanie	2009 r.	2010 r.
Interwencje ogółem	330	350
Interwencje domowe	135	75
Interwencje publiczne	195	275
Zatrzymania osób	-	-
Zatrzymania w Izbie Wyrzucie	25	23
Zatrzymania osób poszukiwanych	5	7
Ukarańia mandatami karnymi	135	150
Zatrzymania prawa jazdy	6	11
Spotkania w szkołach	38	20
Spotkania z mieszkańcami	28	27
Kontrola pojazdów/rowerzystów	1819	2430
Powiadomienia i wnioski do GKPA	8	10

Główne zidentyfikowane problemy w sferze bezpieczeństwa publicznego:

- interwencje domowe
- zakłócanie porzdku publicznego
- wykroczenie drogowe.

III. STRATEGIA

III.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Z oczywistych względów w niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Gruta.

Analiza SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy jest z natury szersza niż wyspecyfikowane czynniki rozwojowe, gdyż obejmuje ona również nie tylko pola działań polityki społecznej, lecz również uwzględnia efekty tych działań np. stan rozwoju systemu opieki społecznej, w tym poziom rozwoju instytucji realizujących polityk społecznych w radach samorządowych. W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej sfery z polityką centralną państwa, ale uwzględnia należy czynniki stymulujące do rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy. Stąd np. jako szansę uwzględniono zainteresowanie władz (na poziomie deklaracyjnym i popartym konkretnymi rozwiązaniami prawnymi, praktycznymi) promowaniem polityki społecznej w skali gminy.

Wnioski o szansach i zagrożeniach w przedstawionej powyżej części dokumentu oparte zostały na zestawieniu mocnych i słabych stron. Innymi słowami szanse i zagrożenia stanowią pochodną wielu czynników. Są one obciążone pewnym subiektywnym podejściem do oceny, osób i grup środowiskowych, uczestników procesu konsultacji społecznych, co zawsze jest nieuniknione w przypadku konieczności wyboru kluczowych czynników dla rozwoju danej sfery, w warunkach istnienia wielu kryteriów oceny. Mocne cechy polityki społecznej gminy są czynnikami pozytywnymi z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego wywołanego m.in. realizacją strategii społecznej gminy i działań dla aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców. Rozwój jest tu traktowany jako wszelkie pozytywne zmiany w systemie opieki społecznej wywołane podjęciem działań zawartych w Strategii.

SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> -Dobre położenie geograficzne gminy (blisko Grudziądz) -Dobra współpraca z sąsiednimi gminami -Możliwość wykorzystania atrakcyjnych terenów w gminie i wokół gminy -Możliwość rozwoju nowych form działalności gospodarczej (turystyka, agroturystyka, rekreacja) -Walory przyrodniczo krajobrazowe gminy i środowiskowe -Wykorzystanie funduszy zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> -Przekształcenia w przemyśle i rolnictwie -Starzenie się społeczeństwa -Rosnące bezrobocie -Migracja i ruchy ludnościowe -Niestabilność prawa i niejasność przepisów w sferze opieki społecznej -Niedostateczna ilość środków finansowych zewnętrznych -Niskie zainteresowanie inwestorów zewnętrznych gmin
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> -Stabilność finansowa gminy (wpływ z podatku gruntowego) -Sprawny samorząd skierowanie na pozyskiwanie środków zewnętrznych na infrastrukturę gminy i jej dobry stan -Duża potencjał dla aktywności mieszkańców -Profesjonalna kadra samorządu i instytucji społecznych -Dobry system edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> -Brak rozwiniętej infrastruktury socjalnej i społecznej w gminie (warunki lokalowe, obiekty dla działalności społecznej) -Wysoki poziom bezrobocia i niekorzystna struktura bezrobocia w gminie -Nowe zadania w sferze społecznej bez środków finansowych państwa -Niedostateczna opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi w gminie (brak środków na zatrudnienie opiekunów)

-Rozwini ty system opieki zdrowotnej na terenie Gminy

-Działalno organizacji pozarz dowych

--Sprawny system bezpiecze stwa publicznego w gminie

-Działania aktywizacji spo ecznej przez samorz d (akcje informacyjne, pomoc w poszukiwaniu pracy, inicjatywy wsparcia dla osób i firm)

-Wyuczona bezradno w rodzinach, utrwalone niekorzystne nawyki, roszczeniowo postaw

- Brak pe cnej diagnozy problemów spo ecznych np. narkomanii, niepe osprawno ci

- Rosn ca ilo osób i rodzin wykluczonych spo ecznie lub zagro onych tym zjawiskiem

- Niewystarczaj ce rodki na realizacj dzia a profilaktycznych i naprawczych w szczegolno ci na pomoc spo eczn

- Rosn ce koszty utrzymania placówek pomocy spo ecznej

- S abo rozwini te struktury pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

III.2 Misja

Gmina Gruta poprzez tworzenie warunków harmonijnego rozwoju chce zapewnić swoim mieszkańcom jak najlepsze warunki w poczuciu bezpieczeństwa, oraz umożliwić im realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych poprzez:

- zapewnienie wszystkim potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej, rzeczowej lub usługowej, oraz do szeroko pojętego poradnictwa;
- poprawy warunków mieszkaniowych;
- integrację zawodowych i społecznych grup społecznych w tym m.in. młodzież, kobiety, osoby niepełnosprawne;
- wspieranie grup szczególnego ryzyka i zapobieganie ich społecznemu wykluczeniu;
- aktywizację społeczno lokalnych;
- wspieranie lokalnych inicjatyw na szczeblu Gminy Gruta;
- szerzenie edukacji ustawicznej;
- pomoc w zwalczaniu długotrwałego bezrobocia;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa informacyjnego.

Wszelkie działania prowadzone są w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby osób, rodzin, grup i społeczno lokalnych, za których realizacją wykorzystywany jest potencjał ludzki i instytucjonalny. Gmina stawia na szeroko pojętą profilaktykę oraz budowanie lokalnego partnerstwa przy rozwiązywaniu problemów społecznych i lokalnych. Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest doprowadzenie do cyklicznego usamodzielnienia osób, rodzin, grup i społeczno lokalnych oraz ich zaktywizowania do włączenia się w rozwiązywanie istniejących problemów. Uznaje się bowiem, że problemy indywidualne jak i społeczne mogą zostać rozwiązane wyłącznie przez lub przy współdziałaniu istniejących podmiotów. Obowiązuje tu zasada szóstym tak by sami pomagali sobie.

III.3 Podstawowe założenia strategii na lata 2011-2017

Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Gruta uznawana jest za problemy społeczne, będące konsekwencją zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Ich przykładem jest głównie bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, choroby przewlekłe, uzależnienia, przestępczość itp. Problemy te nie występują w izolacji od siebie, zachodzi między nimi czysto stosunek przymusowo - skutkowy np. bezrobocie powoduje nie tylko utratę środków utrzymania ale również pogłębianie i nawarstwianie innych problemów takich jak: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia (czysto powodujące utratę pracy) itp.

Powyższe problemy będą pojawiać się lub pogłębiać na skutek braku zabezpieczenia finansowego. Gwarantem prawidłowego funkcjonowania człowieka jest bowiem zabezpieczenie podstawowych potrzeb: żywienia, odzieży, dachu nad głową itp. Brak dostatecznych środków finansowych powoduje, że wielu osób zwraca się o wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej, dlatego tak konieczne jest, aby w szczególnie trudnym dla osoby lub rodziny okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie dokumentowanych potrzeb bytowych. W przypadku braku możliwości radzenia sobie z czynnościami domowymi lub z samoobsługą, w celu jak najdłuższego zatrzymania osób w środowisku jest powinnoć ich gminy. Ciężkość udzielania pomocy przez gminy w takich sytuacjach staje się oczywista, co przy regularnie dochodzących nowych zadaniach do realizacji dotychczas finansowanych przez budżet państwa może tak bardzo ograniczyć pomoc. Z tego względu należy poszukiwać dodatkowych środków np. unijnych oraz wspieranie gminy poprzez wszystkie podmioty w tym organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Poza wsparciem finansowym niezbędnym jest rozwój taniego budownictwa socjalnego w ramach istniejących możliwości gminy planowego przestrzennego jej zagospodarowania. Obok form pomocy o charakterze finansowym, rzeczowym lub usługowym konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych poprzez poradnictwo, wsparcie psychologiczne lub prawne, aktywizacja społeczna, rozwój samopomocy sąsiedzkiej. Celem tych wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji, doprowadzenie do usamodzielnienia osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, oraz wyposażenie ich w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi problemami i potrzebami.

O pełnym usamodzielnieniu nie będzie jednak mowy bez zapewnienia bezrobotnym, zatrudnienia w różnych formach np. zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace interwencyjne itp. Konieczne jest tu wyrównywanie szans różnych grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych, kobiet, ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych. Nie bez znaczenia pozostaje w tym zakresie rozwój edukacji ustawicznej oraz dostosowanie potrzeb zwłaszcza miejscowego rynku pracy oraz istniejących problemów. W tym zakresie ważne jest aby przyszłomłodzie nie wybierała szkół ukierunkowanych na specjalności powołanie których absolwenci stanowi najliczniejszą grupę zarejestrowanych bezrobotnych.

Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, zaangażowania sfer politycznej, gospodarczej i społecznej. Dlatego tak wskazane jest stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie, a nie odrębnie do poszczególnych jej

członków. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej na szczeblu gminy, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje charytatywne, kościoły itp.). Przedstawiciele w/w instytucji i organizacji winni prowadzić nie tylko wspólne działania w celu rozwiązywania lub łagodzenia problemów istniejących, ale także przeciwdziałanie ich powstawaniu. Podejmowane wspólne działania winny mieć również na celu przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób i grup, oraz włączeniu w życie społeczne środowisk już wykluczonych. Podmioty realizujące powyższe zadania muszą zwiększać efektywność swoich działań, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji ich przedstawicieli oraz poszukiwanie i wprowadzenie nowych metod pracy. Niezwykle istotne jest także uzupełnienie brakujących elementów infrastruktury społecznej, bez której niemożliwa będzie realizacja założonych celów.

Przygotowane programy profilaktyczne i naprawcze oraz ich realizacja muszą być poddane społecznej ocenie i w razie konieczności aktualizowane i dostosowane do aktualnych potrzeb i sytuacji.

III.4 Główne cele strategiczne

Uwzględniając założenia strategii na lata 2011-2017 sformułowano następujące cele strategiczne:

1. Zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin.
2. Ulepszenie istniejących i wprowadzenie nowych form pomocy celem zwalczania negatywnych skutków istniejących problemów i mobilizowania ludzi do działania oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans oraz włączanie zagrożonych środowisk w życie społeczne.
3. Zwiększenie skuteczności działań instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, poprzez stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększenie efektywności działań poszczególnych podmiotów.

III.5 Plan działań strategicznych na lata 2011-2017

Cel strategiczny nr 1

Celem działania jest zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie potrzeb bytowych osób i rodzin (pomoc materialna, rzeczowa i usługowa)

Sposób realizacji:

- świadczenie pomocy finansowej lub w naturze dostosowanej do indywidualnych potrzeb osób i rodzin w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej,
- świadczenie pomocy do wydatków mieszkaniowych,
- realizacja świadczeń rodzinnych,
- zapewnienie dachu nad głową osobom tego pozbawionym,
- zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin o najniższych dochodach,
- zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych, a w razie niemożności zaspokojenia całonocnej opieki umieszczenia w domu pomocy społecznej,
- świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, w szczególności w celu likwidacji barier oraz pomoc w zapewnieniu uzyskania niezbędnego sprzętu ortopedycznego.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

- PFRON
- Organizacje pozarządowe i kółka
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel strategiczny nr 2

Celem jest ulepszenie istniejących i wprowadzenie nowych form pomocy celem zwalczania negatywnych problemów i mobilizowania ludzi do działania, oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans oraz włączanie zagrożonych środowisk w życie społeczne.

Sposób realizacji:

- propagowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego z zakresu promocji zdrowia poprzez zorganizowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego, prelekcji w obiektach zlokalizowanych na terenie Gminy Gruta,
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem (promowanie działań wolontarystycznych, inicjowanie grup samopomocowych, wymian usług, zatrudnienie socjalne),
- zbudowanie systemu wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy,
- przygotowanie programów skierowanych ku poszczególnym grupom ryzyka w szczególności ci niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, uzależnionych, rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych,
- świadczenie pomocy rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży o wzmacnianie roli rodziny oraz zwiększenie roli wychowawczej placówek edukacyjnych,
- wspieranie rodzin w realizacji swoich funkcji, w przypadku rodzin dysfunkcyjnych, zapewnienie dzieciom rodzinnej opieki zastępczej,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rodzicielstwa zastępczego oraz systemu wsparcia i pomocy dla rodziny sprawujących takie funkcje,
- zwiększenie aktywności osób starszych,
- organizowanie kampanii oraz innych akcji w celu propagowania zdrowego stylu życia, przeciwstawiania się przemocy i agresji, fundamentalnego znaczenia rodziny, dbania o bezpieczeństwo, itp.
- rozwój edukacji formalnej i nieformalnej.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe z terenu Gminy Gruta
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
- Policja
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Policja
- Powiatowy Urząd Pracy
- Lokalny biznes

Cel strategiczny nr 3

Zwiększenie skuteczności działań instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, poprzez stosowanie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększenie efektywności działań poszczególnych podmiotów. Sposób realizacji:

- nawiązanie szerokiej współpracy z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami o charakterze publicznym i niepublicznym w tym pozarządowymi i komercyjnymi w celu wspólnego:Édiagnozowania istniejących problemów w szczególności w zakresie niepełnosprawności, uzależnień,
- Épodejmowania działań na rzecz łagodzenia lub rozwiązywania istniejących problemów,
- Éprzygotowania programów profilaktycznych i naprawczych,
- Émonitorowanie rodzin zagrożonych,
- wzajemna wymiana informacji w zakresie potrzeb osób i rodzin oraz form świadczonej pomocy przez poszczególne podmioty,
- tworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- informowanie mieszkańców gminy o przysługujących im prawach i uprawnieniach, edukowanie prężące,
- organizowanie szkoleń wewnętrznych w celu zwiększenia efektywności pracy,
- włączenie w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej organizacji pozarządowych i komercyjnych,
- utworzenie na szczeblu gminy zespołu koordynującego poszczególne działania profilaktyczne i naprawcze w skład którego wchodziłoby przedstawiciele znaczących instytucji i organizacji lokalnych.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie
- Instytucje rządowe i samorządowe (oświatowa, kulturalna, bezpieczeństwa itp.)
- Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Organizacje pozarządowe i lokalne

HARMONOGRAM REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO NR 1

Lp.	CELE SZCZEGÓLNE	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	wiadczenia pomocy finansowej lub w naturze dostosowanej do indywidualnych potrzeb osób i rodzin w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej	X	X	X	X	X	X	X
2.	wiadczenia pomocy do wydatków mieszkaniowych	X	X	X	X	X	X	X
3.	Realizacja świadczeń rodzinnych	X	X	X	X	X	X	X
4.	Zabezpieczenia górnego poziomu osobom tego pozbawionym, w szczególności osobom starszym, dzieciom i osobom bezdomnym	X	X	X	X	X	X	X
5.	Zapewnienie dachu nad głową osobom tego pozbawionym	X	X	X	X	X	X	X
6.	Zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych, w razie niemożności zaspokojenia całonocnej opieki umieszczenie w domu pomocy społecznej	X	X	X	X	X	X	X
7.	wiadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, w szczególności w celu likwidacji barier oraz zapewnienie niezbędnego sprzętu ortopedycznego	X	X	X	X	X	X	X

HARMONOGRAM REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO NR 2

Lp.	CELE SZCZEGÓLNE/ OWE	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Propagowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia	X	X	X	X	X	X	X
2.	Aktywizacja społeczno i lokalnych ó realizacja Programu Aktywno i Lokalnej Gminy Gruta	X	X	X	X	X	X	X
3.	Utworzenie dost pu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, z zakresu promocji zdrowia oraz informacji, poprzez organizowanie punktów informacyjno-konsultacyjnych, prelekcji, wydawanie poradników.	X	X	X	X	X	X	X
4.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych lekkim wykluczeniem, w tym mniejszości narodowych oraz uchodźców (realizacja projektów z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki), inicjowanie grup samopomocowych, wymiana usług, zatrudnienie socjalne)	X	X	X	X	X	X	X
5.	Zbudowanie systemu wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy	X	X	X	X	X	X	X
6.	Przygotowanie programów skierowanych ku poszczególnym grupom ryzyka, w szczególności niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, uzależnionych, rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych.	X	X	X				

7.	wiadczenie pomocy rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży ó wzmacnianie roli rodziny oraz zwi kszenie roli wychowawczej placówek edukacyjnych.	X	X	X	X	X	X	X
8.	Wspieranie rodzin w realizacji swoich funkcji, w przypadku rodzin dysfunkcyjnych zapewnienie dzieciom rodzinnej opieki zast pcej.	X	X	X	X	X	X	X
9.	Zagospodarowanie czasu wolnego, w szczególno ci dzieci i młodzie y.	X	X	X	X	X	X	X
10.	Zwi kszanie aktywno ci ludzi starszych.	X	X	X	X	X	X	X
11.	Organizowanie kampanii oraz innych akcji w celu propagowania zdrowego stylu ycia, przeciwstawianie si przemocy i agresji, fundamentalnego znaczenia rodziny, dbanie o bezpiecze stwo itp.	X	X			X		
12.	Rozwój edukacji ustawicznej, formalnej i nieformalnej.	X	X	X				X

HARMONOGRAM REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO NR 3

Lp.	CELE SZCZEGÓLNE	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Nawiązanie szerokiej współpracy z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami o charakterze publicznym i niepublicznym, w tym pozarządowymi i komunalnymi w celu wspólnego: - diagnozowania istniejących problemów, w szczególności w zakresie niepełnosprawności, uzależnień - podejmowanie działań na rzecz pogodzenia lub rozwijania istniejących problemów	X	X	X	X	X	X	X
2.	Wzajemna wymiana informacji w zakresie potrzeb osób i rodzin, oraz form świadczonej pomocy przez poszczególne podmioty	X	X	X	X	X	X	X
3.	Tworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodzin	X	X	X				
4.	Informowanie mieszkańców o przysługujących im prawach i uprawnieniach, edukowanie proro dzinne	X	X	X	X	X	X	X
5.	Prowadzenie szkoleń dla przedstawicieli poszczególnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia efektywności ich pracy	X		X		X		X

6.	Tworzenie zespołów koordynacyjnych poszczególne działania profilaktyczne i naprawcze w skład, których wchodził przedstawiciele znaczących instytucji i organizacji lokalnych. Kontynuacja prac zespołów już istniejących.	X	X	X	X	X	X
7.	Szersze włączanie organizacji pozarządowych i społecznych w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	X	X	X	X	X	X
8.	Budowa zespołów interdyscyplinarnych w celu rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin oraz w zakresie rozwiązywania konkretnych problemów np.: przemocy.	X	X				

III. 6 Priorytety

Wszystkie cele przyjęte w powyższym dokumencie są ze sobą ściśle powiązane i wymagają jak najszybszego wdrożenia ponieważ odnoszą się do poprawy życia mieszkańców Gminy Gruta, a w szczególności za najważniejsze zadanie zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, oraz reintegrację środowisk wykluczonych. Jednak ze względów finansowych, oraz kadrowych realizacja wszystkich jednocześnie nie jest możliwa. Dlatego wybrano cele priorytetowe, których realizację należy rozpocząć w pierwszej kolejności. Do zadań o charakterze priorytetowym należy zaliczyć :

- Zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin, a w tym świadczenie niezbędnej pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem (samopomoc, edukacja, zatrudnienie socjalne realizacja Programu Aktywności Lokalnej).
- Przygotowanie programów skierowanych ku poszczególnym grupom ryzyka, w szczególności niepełnosprawnym, długotrwale bezrobotnym, wielodzietnych, rodziny niepełne i dysfunkcyjne.
- Aktywizacja społecznie lokalnych.
- Wspieranie rodzin w realizacji swoich funkcji, w przypadku rodzin dysfunkcyjnych zapewnienie dzieciom rodzinnej opieki zastępczej.
- Zagospodarowanie czasu wolnego, w szczególności dzieci i młodzieży.
- Propagowanie wspólnych działań lokalnych instytucji i organizacji o charakterze publicznym i niepublicznym w tym pozarządowymi i kościelnymi w celu wspólnego diagnozowania problemów, wymiany informacji, przygotowanie programów profilaktycznych i naprawczych w zakresie rozwiązywania problemów indywidualnych i społecznych oraz ich realizacji.
- Stwarzanie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną .
- Szersze włączenie organizacji pozarządowych i kościelnych w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

IV ród finansowania

Do podstawowych ród finansowania dzia z zakresu rozwi zywania problemów spoecznych nale y zaliczy :

É rodki własne pochodz ce z bud etu Gminy Gruta,

É rodki z bud etu pa stwa,

É rodki unijne (Europejski Fundusz Spoeczny, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego).

V Monitoring i ewaluacja

Realizacja strategii rozwi zywania problemów spoecznych b dzie uzale niona od wielu ró nych czynników. Najwa niejsze z nich to:

É sytuacja finansowa gminy,

É kreatywno i stopie zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych we wspólne dzia nia,

É aktywno samych zainteresowanych, czyli mieszka ców gminy.

Do poszczególnych przedsi wzi realizowanych w ramach Strategii winny by przygotowane odr bne programy i projekty. Ich wdra anie b dzie systematycznie monitorowane przez wyznaczonych pracowników odpowiedzialnych za ich realizacj . Systematycznie te prowadzona b dzie analiza osi ganych efektów, za raz w roku sporz dzony b dzie raport dotycz cy realizacji zada wynikaj cych ze strategii dla Wójta Gminy Gruta i Rady Gminy. Raporty b d stanowić podstaw dalszych prac diagnostycznych i planistycznych. Korekta b dzie uwzgl dniona ka dorazowo po zg szeniu uwag przez Wójta i Rad Gminy Gruta.

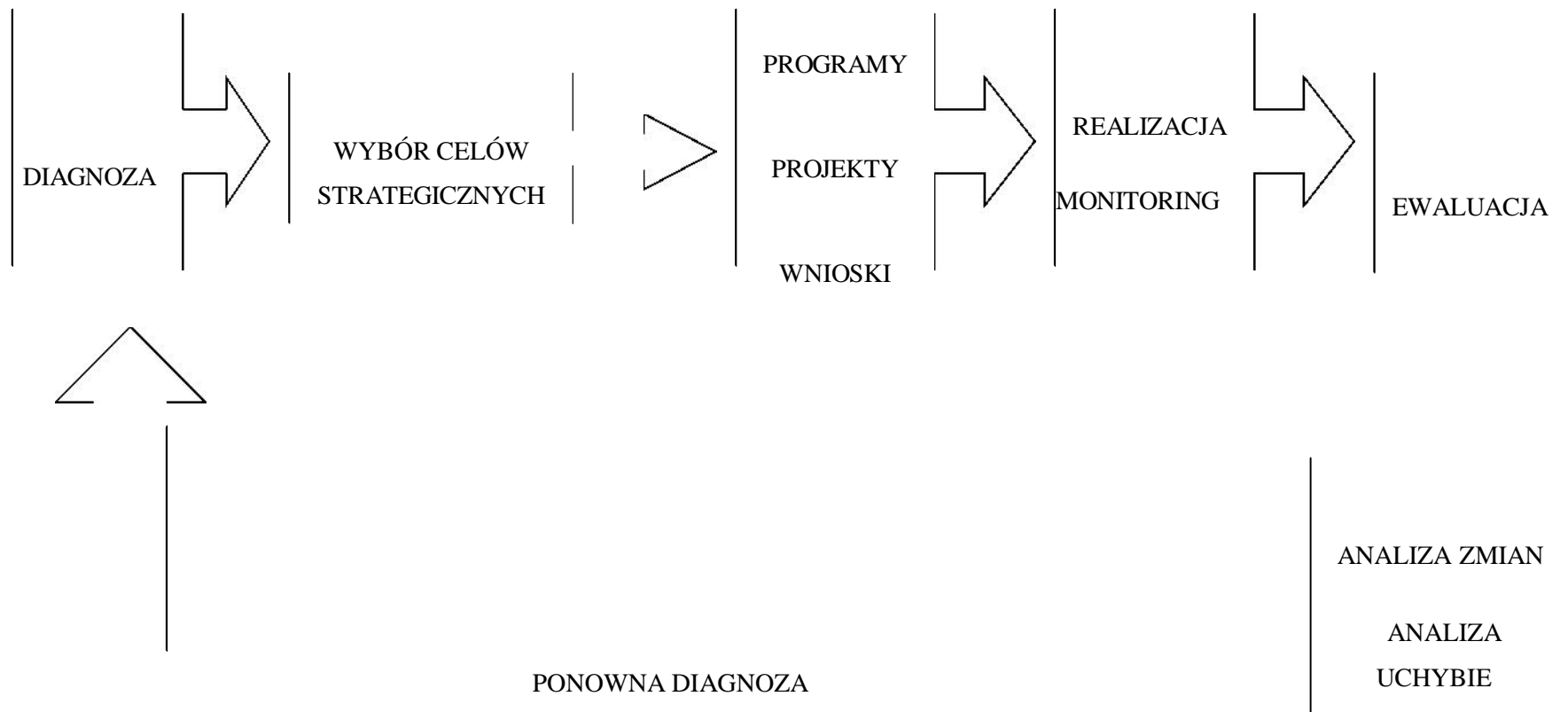
VI. Zarz dzanie realizacj Strategii

Punktem wyj cia do opracowania Strategii jest diagnoza problemów na podstawie, której opracowane zosta cele strategiczne i zadania do wykonania. Realizacja zada podlega z kolei sta ej ocenie, której celem jest wychwycenie zachodz cych zmian oraz uchybie w realizacji. Te elementy b d wykorzystane do wprowadzenia korekt w diagnostyce oraz diagnozie - schemat poni ej.

Nadzór nad realizacj ca ci zada za onych w Strategii b dzie prowadzony z upowa nienia Wójta Gminy Gruta przez Kierownika Gminnego O rodka Pomocy Spoecznej. Nadzór merytoryczny nad realizacj poszczególnych zada b dzie nale do poszczególnych jednostek organizacyjnych Urz du Gminy, administracji publicznej i wspól dzia j cych z Gmin organizacji pozarz dowych i ko cielnych.

Sukcesywnie do głównego dokumentu strategii załączane będą programy i projekty dotyczące realizacji poszczególnych zadań.

ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ STRATEGII

VII. Umocowanie prawne Strategii Rozwijania Problemów Społecznych

Opracowanie Strategii rozwijania problemów społecznych gminy Gruta oraz jej wdrażania wynika i odpowiada obowiązującym przepisom prawnym, wśród których do najważniejszych należą:

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. nr 175 poz. 1362 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143, z późn. zm.);

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.);

Ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96 . poz. 873 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 25 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2006 r. Nr. 208 poz. 1535 z późn. zm.);

Ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego Dz. U. z 2003 r. Nr. 203, poz. 1966 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485);

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.).

VIII. Spodziewane efekty wdrażania Strategii

Prowadzenie kompleksowych oddziaływań skierowanych do osób i rodzin w celu wspomagania aktywności mieszkańców Gminy Gruta jest niezbędnym warunkiem równomiernego rozwoju społecznego. Szerokie oddziaływanie i wykorzystanie potencjału instytucjonalnego przyczyni się do wprowadzenia lokalnych rozwiązań o charakterze zapobiegawczym. Efektywność pracy socjalnej zależy od zwiększenia obszarów współpracy z wieloma instytucjami takimi jak szkoły, służba zdrowia, placówki edukacyjne, organizacje rządowe, kościoły i pozarządowe. Nowoczesna pomoc społeczna na szczeblu Gminy musi być postrzegana jako funkcjonowanie systemu ustawy ułatwiającego osobom i rodzinom prawidłowe funkcjonowanie i jak najpomyślniejsze adaptowanie do zmieniających się warunków życia. Realizując podstawowe założenia strategii na lata 2011-2017 należy spodziewać się następujących efektów społecznych mieszkańców Gminy:

1. Zwiększenie stopnia adaptacji społecznej osób i rodzin.
2. Wzrost społecznej świadomości w rozwiązywaniu problemów lokalnych.
3. Utrzymanie spójnego systemu realizacji zadań pomocy społecznej w gminie Gruta.
4. Zwiększenie akceptacji środowiska lokalnego wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
5. Zwiększenie skuteczności edukacji społecznej w zakresie profilaktyki i uzależnień.
6. Zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zapobieganie spożywaniu narkotyków i innych psychoaktywnych środków i alkoholu. Zwiększenie ilości osób kompetentnych w zakresie profilaktyki i uzależnień.
7. Wypracowanie sposobów diagnozowania problemów społecznych na terenie Gminy Gruta.
8. Zwiększenie oddziaływania służby społecznych w gminie.
9. Poprawa sytuacji życiowej rodzin i dzieci.
10. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych.
11. Zwiększenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym.
12. Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.
13. Zwiększenie możliwości wykorzystania potencjału zawodowego osób niepełnosprawnych.
14. Poprawa skuteczności instytucjonalnych oddziaływań w środowisku osób zagrożonych bezrobociem i bezrobotnych.
15. Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych.
16. Objęcie instytucjonalną pomocą jak największej liczby potrzebujących ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznie zaniedbanych.
17. Poprawa jakości pracy służby społecznych na terenie gminy.
18. Zwiększenie skuteczności instytucjonalnego oddziaływania na środowiska dotknięte ubóstwem.

19. Wprowadzenie nowych rozwiązań w sferze polityki społecznej.
20. Objęcie działaniami w ramach realizowanych programów jak najszerszej grupy odbiorców przy optymalnym wykorzystaniu środków.

IX. Wnioski i uwagi końcowe

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyczyni się do wdrożenia w Gminie Gruta nowoczesnego modelu polityki społecznej. Strategia ukierunkowuje działania władz samorządowych i instytucji opieki społecznej, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego modelu systemu opieki społecznej. Zorientowanie Strategii na wybranych grupach społecznych przez pryzmat działań strukturalnych, jest najlepszym sposobem na poprawę sytuacji wielu osób, a także z aktywizowanie wielu grup podlegających wykluczeniu społecznemu.

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, poprawę sytuacji materialnej, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia, mające powiązania ze wzrostem przedsiębiorczości.

Strategia, jest zatem instrumentem nowoczesnej polityki społecznej, wdrażanej na poziomie lokalnym przez władze samorządowe, mającym pobudzać do aktywności organizacje, instytucje, środowiska, działające w obszarze pomocy społecznej, rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Cele, kierunki działań oraz propozycje projektów zawarte w Strategii, pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa. Strategia proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego między rodzinnymi partnerami społecznymi, jako zasady rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, co pozwala na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i samorządem. Strategia ukazuje również, poza układem organizacyjno-instytucjonalnym, układem finansowania polityki społecznej i źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Stwarza to szansę na usprawnienie instytucjonalnej sfery związanej z realizacją zadań opieki społecznej, ograniczaniem negatywnych zjawisk społecznych, jak patologie, ubóstwo czy długoterminowe bezrobocie. W tym zadaniem jest skonstruowanie mechanizmów finansowych pozwalających na efektywne wykorzystanie środków z różnych źródeł.

W Strategii zarysowano model sieciowej współpracy dla rozwiązywania poszczególnych problemów natury społecznej. W ramach programowania strategicznego, wdrażania i oceny realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, konieczne jest zintegrowanie

współpracy i wysiłków poszczególnych partnerów, włączenie nowych partnerów i instytucji, a także ponowne zdefiniowanie ról i zadań podmiotów, które realizują przedsięwzięcia z zakresu polityki społecznej. Dotyczy to władz samorządowych, instytucji opieki społecznej, organizacji pozarządowych. Z uwagi na fakt transferowania regionalnego zadania i środków na cele społeczne, Strategia wskazuje model współpracy oraz komunikowania się partnerów, w tym także współpracy między władzami samorządowymi a rządowymi. Konieczne jest tu oddanie wielu kompetencji lokalnym organizacjom i podmiotom, by w ten sposób zapewnić efektywne rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców. W ramach prac nad Strategią stworzono przejrzystą identyfikację grup i problemów społecznych oraz ich mapy, uwzględniając specyfikę poszczególnych zjawisk społecznych, jak ubóstwo, bezrobocie, problemy materialne i wychowawcze rodzin.

W ramach wdrażania Strategii należy podjąć następujące działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych:

1. Zapewnienie montażu finansowego ze środków samorządowych, państwa oraz udziału organizacji społecznych i prywatnych
2. Profesjonalne przygotowanie służb, instytucji i kadr, które będą zarządzać, wdrażać i monitorować projekty strategiczne
3. Wzmocnienie systemu organizacyjnego oraz podniesienie nakładów na infrastrukturę techniczną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który posiada kluczową rolę w procesie wdrożenia programu społecznego na terenie Gminy Gruta
4. Reorientacja wydatków w ramach polityki społecznej w kierunku zwieszenia nakładów na śkazywne formy oraz rozszerzenie tych form na wszystkie obszary występowania problemów społecznych
5. Wprowadzenie rozwiązań, umożliwiających większy udział organizacji niepublicznych (zwłaszcza pozarządowych) w realizacji publicznych usług z zakresu opieki społecznej.

Od realizacji powyższych zadań i determinacji w procesie wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zależy będzie efektywność i zdolność instytucji, organizacji i władz samorządowych do rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Gruta.

